

Meer dan dure garnalen alleen: hoe redden we de visserij?

Wordt een toastje garnaalsla binnenkort net zo exclusief als kaviaar? De prijzen van onze grijze vrienden uit de Noordzee scheren hoge toppen. Het gevolg van schaarste, zo rapporteren de vakspecialisten. Garnaalvangsten worden steeds kleiner, en dus is de verhouding tussen vraag en aanbod uit balans geslagen. En dat is geen uniek probleem, zo blijkt uit de laatste bevissingscijfers. Maar een oplossing, die is niet meteen duidelijk.

🕒 29 FEBRUARI 2024 – LAATST BIJGEWERKT OM 29 FEBRUARI 2024 15:59

Ruben De Keyzer

Lees meer over:

visserij

vis

zee

klimaat

Klimaatvereniging Climaxi kaart al langer de overbevissing in onze zeeën en oceanen aan. In hun laatste editie van Het Visserij Blad getuigt een garnaalvisser over “het slechtste jaar in 40 jaar”. Waar hij vroeger nog naar huis kwam met meer dan 1.000 kilo garnalen per keer, moet hij zich nu tevreden stellen met slechts een vijftigtal kilo in zijn netten.

"Afschuwelijk mis"

Het algemene sentiment bij de vissers is dat de kleine visserij stilaan kapot gaat. “Er gaat inderdaad iets afschuwelijks mis met de natuur”, laat ex-visser Job Schot van vissersbond EMK optekenen in het blad. “Er is zelfs weinig pladijs voor de Belgische kust. Dat kan klimaat zijn en moderne technieken als de flyshoot. Op een uur vissen zij op wat de traditionele boomkor op twee dagen bovenhaalt.”

“Volgens heel wat vissers zit er veel wijting voor de kust”, rapporteert Climaxi. “Het bestand daarvan ontplofte omdat de natuurlijke vijand, de zeebaars, snel weggevist wordt. Wijting eet op zijn beurt garnalen. VLAM had dit jaar dan ook beter de wijting als van het jaar bestempeld. Als de consument de natuur voor de deur en de visserij wil vooruithelpen, dan laat men best de zalm, kabeljauw en tong eens links liggen om te kiezen voor wijting.”

In het Vlaams parlement namen Ludwig Vandenhove (Vooruit) en Jeremie Vaneeckhout (Groen) de vragen van Climaxi mee naar Vlaams minister van Visserij Hilde Crevits (cd&v). Vandenhove ziet in de visserijtechniek, het zogenaamde flyshooten, een deel van het probleem. “Bij die techniek worden kabels in een kilometerlange cirkel op de bodem uitgezet en via een lier binnengehaald. De directeur van de maritieme tak van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) volgt de sector al sinds begin jaren ‘90 en trekt aan de alarmbel. Dat is, denk ik, een heel ander gegeven dan een milieugroepering of actiegroepen”, stelt hij.

"Braver dan de boeren"

nieuws

Europa verplicht camera's op vissersboten tegen overbevissing

18 OKTOBER 2023

wordt."

Vaneekhout merkt op dat deze techniek veelal door grote, Nederlandse vaartuigen wordt gebruikt. "Onze Vlaamse vissers kijken er met lede ogen naar, heel herkenbaar; het is net zoals toen ze geconfronteerd werden met Nederlandse pulsvisser. Ook toen werden ze geconfronteerd met een leeggeviste zee." Vaneekhout vraagt dus eveneens of er geen nood is aan strengere regulering.

"De totale jaarlijkse vangsten van de Belgische vloot over alle visgebieden bleef stabiel tot 2016. In 2017 werd de laagste hoeveelheid sinds 1993 aangeland en het daaropvolgende jaar evenwel een uitzonderlijk hoge hoeveelheid. Er zitten dus schommelingen in wat er gevangen wordt", kadert minister Crevits. "De totale toegestane vangsten (total allowable catch, TAC) en quota van de verschillende visbestanden worden vastgesteld op basis van wetenschappelijke vangstadvisen."

Visquota het probleem?

Deze maximale quota kunnen stevig fluctueren. Voor tong in de Noordzee bijvoorbeeld bedroeg deze daling voor 2024 maar liefst 61 procent ten opzichte van 2023. 80 procent van de tong wordt wel door Nederland gevangen, en niet door Belgische vissers. Volgens Crevits is het een pijnpunt dat deze adviezen telkens gebaseerd worden op data van één tot twee jaar terug, en niet altijd rekening houden met nieuwe technieken. Zo verwijst ze naar het pulsvisen, een techniek die de Nederlandse vloot hanteerde tussen 2011 en 2021. Bij deze techniek, die inmiddels verboden werd door het Europese Hof van Justitie, worden platvissen zoals tong en schol opgeschrikt van de zeebodem met stroompulsen, die ervoor zorgen dat de platvis in het net belandt. "Ze visten heel efficiënt en pas twee jaar later werd dat weerspiegeld in de adviezen, waardoor er minder tong is", zegt Crevits.

Onze vissers hebben heel weinig opgevisst van wat ze mochten vissen

Hilde Crevits (cd&v) - Vlaams minister van Visserij

Vandaag zijn de vangstadvisen nog steeds gebaseerd op de erbarmelijke tongpopulatie van jaren geleden. Op de Europese Ministerraad pleitte Crevits dat deze adviezen eigenlijk op basis van recentere data zouden moeten gebeuren.

Crevits merkte echter ook op dat de quota niet de volledige reden zijn van de magere visvangst. "Ons Noordzeequotum in 2024 is min 63 procent, maar ik wil daar een belangrijke kanttekening bij maken. Onze vissers hebben in 2022 maar 12,37 procent van het hun toegekende quotum effectief opgevisst, en in 2023 19,35 procent van hun quotum. Dat zijn eigenlijk ook slechte cijfers, want ze hebben heel weinig opgevisst van wat ze mochten vissen", merkt ze op.

nieuws

"Historisch" verdrag moet biodiversiteit op volle zee beschermen

6 MAART 2023

relatief ondiepe Noordzee langzaam opwarmt waardoor sommige bestanden zich naar koudere gebieden verplaatsen."

Volgens Crevits is België wel een heel sterke speler wat betreft de monitoring van de impact van zijn vissersvloot. Ook vispopulaties worden nauwkeurig opgevolgd, wat indirect gevolgen heeft voor het milieu. "Omdat vissers hiermee de visactiviteit in detail kunnen opvolgen en kunnen nagaan hoe ze zuiniger kunnen varen", zegt ze.

Nieuwe technieken op de schop?

Vandenhove verwijst eveneens naar de aanbevelingen van ILVO, die onder meer vragen voor een goed gereguleerde en goed beheerde omgeving met vangstbeperkingen, goede dataverzameling, met beschermde gebieden of periodes waarin niet gevestigd mag worden. Hij vraagt Crevits om actie te ondernemen. "Het zal zo'n vaart wel niet lopen, maar uiteraard denk ik dat we moeten opletten dat we niet hetzelfde verhaal met de vissers krijgen als op dit moment met de landbouwsector. Maar ik denk dat de vissers braver mensen zijn dan de boeren", lacht het parlementslid.

Ook Jeremie Vaneekhout (Groen) kaart de problematiek aan, en verwijst daarbij eveneens naar het flyshooting. "Deze van oorsprong Deense vistechiek is in wezen behoorlijk duurzaam, omdat de zeebodem ongeschonden blijft. Dat is een absoluut voordeel", zegt hij. "Maar die techniek wordt zodanig opgetrokken, met netten die steeds groter worden en met schepen die steeds sneller varen, ook 's nachts, dat het risico op totale overbevissing en het snel leegvissen van de visgrond heel reëel

wordt."

"De totale jaarlijkse vangsten van de Belgische vloot over alle visgebieden bleef stabiel tot 2016. In 2017 werd de laagste hoeveelheid sinds 1993 aangeland en het daaropvolgende jaar evenwel een uitzonderlijk hoge hoeveelheid. Er zitten dus schommelingen in wat er gevangen wordt", kadert minister Crevits. "De totale toegestane vangsten (total allowable catch, TAC) en quota van de verschillende visbestanden worden vastgesteld op basis van wetenschappelijke vangstadvisen."

Visquota het probleem?

Deze maximale quota kunnen stevig fluctueren. Voor tong in de Noordzee bijvoorbeeld bedroeg deze daling voor 2024 maar liefst 61 procent ten opzichte van 2023. 80 procent van de tong wordt wel door Nederland gevangen, en niet door Belgische vissers. Volgens Crevits is het een pijnpunt dat deze adviezen telkens gebaseerd worden op data van één tot twee jaar terug, en niet altijd rekening houden met nieuwe technieken. Zo verwijst ze naar het pulsvisen, een techniek die de Nederlandse vloot hanteerde tussen 2011 en 2021. Bij deze techniek, die inmiddels verboden werd door het Europese Hof van Justitie, worden platvissen zoals tong en schol opgeschrikt van de zeebodem met stroompulsen, die ervoor zorgen dat de platvis in het net belandt. "Ze visten heel efficiënt en pas twee jaar later werd dat weerspiegeld in de adviezen, waardoor er minder tong is", zegt Crevits.

Onze vissers hebben heel weinig opgevisst van wat ze mochten vissen

Hilde Crevits (cd&v) - Vlaams minister van Visserij

Vandaag zijn de vangstadvisen nog steeds gebaseerd op de erbarmelijke tongpopulatie van jaren geleden. Op de Europese Ministerraad pleitte Crevits dat deze adviezen eigenlijk op basis van recentere data zouden moeten gebeuren.

Crevits merkte echter ook op dat de quota niet de volledige reden zijn van de magere visvangst. "Ons Noordzeequotum in 2024 is min 63 procent, maar ik wil daar een belangrijke kanttekening bij maken. Onze vissers hebben in 2022 maar 12,37 procent van het hun toegekende quotum effectief opgevisst, en in 2023 19,35 procent van hun quotum. Dat zijn eigenlijk ook slechte cijfers, want ze hebben heel weinig opgevisst van wat ze mochten vissen", merkt ze op.

Te wijten aan de wijting

Het quotumverhaal is al zeker niet van tel voor de garnaal, want anders dan de tong is het geen quotasoort. "We kunnen alleen maar zeggen dat er in 2023 weinig garnalen waren", zegt Crevits. "In 2022 was de garnaal de vis van het jaar en waren er ontzettend veel garnalen, in 2023 was de situatie helemaal anders."

Net als Climaxi verwijst ook Crevits naar de grote hoeveelheid jonge wijting in de Noordzee, de predator die garnalen eet. Dat wordt bevestigd uit waarnemingen door vissers ter plaatse en door ILVO. "Het is niet correct om dus zomaar te concluderen dat het niet goed gaat met de visbestanden in de Noordzee", zegt Crevits. "Er kunnen schommelingen optreden van jaar tot jaar. Ik vermoed dat een combinatie van factoren de oorzaak is, zoals de klimaatwijziging maar mogelijk ook de bouw van windmolenparken. We kunnen de gevolgen daarvan nog niet helemaal inschatten. Wel zien we dat de

relatief ondiepe Noordzee langzaam opwarmt waardoor sommige bestanden zich naar koudere gebieden verplaatsen."

Nieuwe technieken op de schop?

Milieuvereniging Climaxi vraagt minister Crevits om flyshootvissen strenger te reguleren. De vereniging vraagt om een onmiddellijk verbod binnen de Belgische twaalf mijl in te voeren. Crevits erkent dat flyshoot ondanks de voordelen ook erg destructief kan zijn. “Flyshoot wordt algemeen erkend als een energiezuinige visserijtechniek en één van de meest duurzame manieren om te vissen”, zegt Crevits. “Hierbij worden de vissen met kabels die over de bodem slepen en stofwolken opwerpen in het net gedreven. Maar als de netten vergroot worden, dit alles aan een krachtiger vaartuig hangt en als men ook nog eens ’s nachts vist, wordt het een heel ander verhaal op het vlak van duurzaamheid.”

Het verbod dat Climaxi in voege wil zien, komt er vooralsnog niet. Crevits kiest ervoor om de sector zichzelf te laten reguleren. “Op ons voorstel hebben vervolgens de Franse, de Nederlandse en onze eigen producentenorganisaties overlegd om te kijken of er een sectorinitiatief genomen kan worden voor de beperking van die flyshoot”, zegt ze. De minister merkt ook nog op dat slechts weinig Vlaamse vissersboten met deze techniek werken.

“Als we het aanbod willen verzekeren, zullen we de natuur toch moeten helpen door viskweek op land of in aquacultuurprojecten op zee

Bart Tommelein (Open Vld) - Burgemeester Oostende

Climaxi reageert dat ze de industriële visserijsector zichzelf nog nooit heeft zien reguleren. Ook bij de pulskor moest er een Europees verbod komen vooraleer de techniek verdween, merkt de milieuvereniging. “Wij verdedigen het inkomen van de vissers in het algemeen”, zegt Filip De Bodt. “Dit is niet alleen een ecologisch probleem, maar ook één van sociale rechtvaardigheid: de kleine vissers in de Noordzee zien de vis voor hun neus verdwijnen en hebben financieel één van de slechtste jaren ooit achter de rug.”

Bart Tommelein (Open Vld), Vlaams parlementslid en burgemeester van garnalenstad Oostende, gelooft dat de oplossing er niet zal komen door telkens weer de te efficiënte vistechnieken te reguleren. “Deze evolutie van de uitgedunde visbestanden sterkt mij in de overtuiging dat we moeten blijven inzetten op aquacultuur”, zegt hij. “Ik herhaal dat al deze hele legislatuur. De vraag naar vis zal niet dalen. Mensen eten graag vis, ze houden van vis. Als we het aanbod willen verzekeren, zullen we de natuur toch moeten helpen door viskweek op land of in aquacultuurprojecten op zee uit te bouwen.”

Uitgelicht

“Onze zeeën hebben geen vis meer te geef”

nieuws

Onze oceanen lijken oneindig, maar dat zijn ze niet. De Britten Hugo Tagholm van milieuorganisatie Oceana en zeebioloog Dr. Callum Roberts waarschuwen voor de gevaren van over...

🕒 28 NOVEMBER 2023

[Lees meer](#)

Bron: Eigen berichtgeving

Beeld: Henri Cormont

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra